

Ställningstagande om rehabilitering inom kommunal verksamhet

SVERIGES
ARBETSTERAPEUTER

Ställningstagande om rehabilitering inom kommunal verksamhet, 2016

© Sveriges Arbetsterapeuter

Layout: Ulf Lundberg

Foto: Colourbox

www.arbetsterapeuterna.se

Rehabilitering innebär att personer med funktions- och aktivitetsbegränsningar får möjlighet att fortsätta att leva ett aktivt liv baserat på egna val och handlingar istället för att hamna i passivitet och hjälpberoende.

SVERIGES ARBETSTERAPEUTER ANSER ATT:

- Rehabilitering ska finnas i alla kommuner.
- Alla kommuner ska ha MAR (medicinskt ansvarig för rehabilitering) enligt formulering i HSL.
- Rehabilitering inom kommunal verksamhet ska omfatta två delar: kvalificerad rehabilitering och vardagsrehabilitering.
- Alla personer som är i behov av kommunala bistånds- och omsorgsinsatser, hemsjukvård ska erbjudas kvalificerad rehabilitering utifrån de problem och hinder som personen själv identifierar*.
- Kvalificerad rehabilitering ska ledas av professioner med kompetens inom området. Arbetsterapeuter har en sådan kompetens.
- Vardagsrehabilitering bör utgöra grunden för allt arbete inom verksamheterna i den kommunala omsorgen och bör ingå som en självklar del i all personals dagliga arbete.
- Rehabiliteringen ska organiseras så att nära samverkan mellan kvalificerade rehabiliteringsteam och personal som står för vardagsrehabiliteringen inom ramen för kommunala bistånds- och omsorgsinsatser, hemsjukvård och socialtjänst blir en självklarhet.
- Kommunal rehabilitering ska kontinuerligt följas upp och kvalitetsgranskas.

* *Se förbundets Etiska kod, antagen 2012*

Kvalificerad rehabilitering

Rehabilitering är en planerad, målinriktad och tidsavgränsad insats som utgår ifrån personens resurser i sin egen miljö och avser de problem och hinder som personen själv identifierar i sin vardag. Kvalificerad rehabilitering syftar till att nå optimal funktionsförmåga i vardagslivet för att kunna leva ett så aktivt liv som möjligt trots begränsningar och sjukdom.

Rehabilitering innebär en förändringsprocess under vilken personen behöver kvalificerade insatser för att återta eller vidmakthålla funktionsförmåga eller att utveckla kompensatoriska strategier för att uppnå bättre kontroll över sin situation.

Insatserna/tjänsterna utförs i samråd mellan personen och närstående och rehabiliteringsteamet i personens bostad eller närområde. Teamet ska bestå av olika professioner: arbetsterapeut, fysioterapeut samt sjuksköterska och socionom med särskild kunskap i rehabilitering. Det ska även finnas möjligheter att inkludera andra kompetenser i teamet om det krävs för personens rehabiliteringsprocess.

Arbetsterapeutens del i kvalificerad rehabilitering

Arbetsterapeutiska insatser har sin utgångspunkt i personens vardagsaktiviteter. Insatserna utgår från personens behov och egna mål för vad man vill och bör göra i sin vardag. Arbetsterapeutiska insatser är personcentrerade och utförs i samverkan med personen och närstående.

Insatserna genomförs i de vardagsaktiviteter som personen upplever är meningsfulla att kunna fortsätta göra eller att vara delaktig i. Insatserna är individuella och kan exempelvis innebära att träna in adaptionsstrategier i aktivitetsutförande, träning av aktivitetsförmåga och ibland träning av funktioner.

Utprovning och förskrivning av hjälpmedel, nyttjande av välfärdsteknologi och miljöanpassningar kan också vara en del av insatserna. Arbetsterapeutiska insatser sker oftast i personens hem eller i de miljöer där personen brukar göra aktiviteten. Närstående är en viktig resurs i rehabiliteringsarbetet. Arbetsterapeuten har en viktig roll att handleda i utförande vardagsaktiviteter.

Arbetsterapeuten samverkar med vård- och omsorgspersonal och kan vid behov ordinera och delegera insatser. Arbetsterapeuten ska aktivt bidra till kvalitetsförbättring utifrån sitt ansvar i rehabiliteringsprocessen. Registrera i kvalitetsregister där så finns för att medverka till att kunskapsunderlag byggs upp.

Arbetsterapeutens del i vardagsrehabilitering

En viktig del i arbetsterapeutens insatser är att stödja och ge råd till personal i vardagsrehabilitering. Det kan ske genom samtal, coaching, handledning och utbildning av personal som arbetar enligt vardagsrehabilitering i de dagliga vård-, omsorg- och biståndsinsatserna.

Vardagsrehabilitering

Vardagsrehabilitering innebär att man i vård- och omsorgsarbetet tillvarar personens egna resurser och möjligheter till att vara aktiv i vardagen och ingår som en del i de dagliga bistånds-, vård- och omsorgsinsatserna.

Vardagsrehabilitering innebär att omsorgs- och vårdpersonal har kunskap i ett rehabiliterande förhållningssätt och uppmuntrar personens eget handlande. Vardagsrehabilitering är alltså ett arbetssätt som används i de dagliga insatserna.

Vardagsrehabilitering kan också bedrivas i samverkan med olika ideella organisationer i samhället och består ofta av organiserade aktiviteter som syftar till att deltagarna ska bibehålla sin vardagsaktivitet.

Om Sveriges Arbetsterapeuter

Sveriges Arbetsterapeuter är både en facklig och en professionsinriktad organisation för de som avlagt en arbetsterapeutexamen.

I Sverige finns cirka 11 000 yrkesverksamma arbetsterapeuter.

Förbundet har en hög andel medlemmar bland Sveriges legitimerade arbetsterapeuter.

Detta ställningstagande omfattar hur Sveriges Arbetsterapeuter ser på rehabilitering i kommunal regi enligt HSL och SOL. Ställningstagandet omfattar också de arbetsterapeutiska insatserna. Beslutad av förbundsstyrelsen den 6 februari 2014.